

Icnites de Fumanya Sud

Vallcebre

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Fumanya
Emplaçament Carretera Bv-4025, km 10, trencant a mà dreta, direcció a Vallcebre.
Alçada: 1575

Coordenades:

Latitud: 42.18254
Longitud: 1.79698
UTM Est (X): 400653
UTM Nord (Y): 4670744

Classificació

Número de fitxa 08293 - 80
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Jaciment paleontològic
Estil / època: Mesozoic
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs National Monument Record – Assentament (jaciment)
inspire:
Observacions protecció: BCIN Zona paleontològica, registre 3853-ZP (DOGC 6601, 8/04/2014)
Data aprovació: dt., 08/04/2014 - 12:00
Número inventari CC AA 13171
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 08293A006003660000AT
Autoria de la fitxa Anna Junyent Traserra

Descripció

Geològicament, al Berguedà, s'hi distingeixen dos mantells, el del Cadí i el del Pedraforca. Aquest últim dóna lloc al sinclinal de Vallcebre, on trobem els afloraments. Degut a aquest fenomen, trobem les capes amb icnites situades de forma quasi vertical, amb un angle de cabussament entre 30-70 graus respecte l'horitzontal. El jaciment de Fumanya Sud té una extensió de 19.000m² repartits en un gran aflorament principal (17.000m²) i un de menor anomenat Pedra Ronyosa, situat més al nord, al límit de Coll de Fumanya. És el jaciment més estudiat, ja que compta amb moltes restes de dinosaures i amb destacades restes fossilitzades de vegetals contemporanis a la formació de les icnites, aportant informació paleoecològica. Sobre la superfície de margocalcàries, el còmput més recent, ha xifrat en 2.344 el nombre d'icnites del jaciment, i al voltant d'una trentena de rastres. L'edat del jaciment és del Cretaci Superior fa, aproximadament, 65 milions d'anys. La paret principal de Fumanya Sud és la que conserva les millors petjades de dinosaure, concretament, 26 rastres individuals d'animals quadrúpedes, conservats com a subimpressions. La morfologia de les icnites és, en general, triangular per correspondre a les extremitats posteriors dels animals productors, i en els rastres millor conservats s'observa una clara diferència de mida entre aquestes icnites corresponents a les extremitats posteriors i les anteriors, de mida menor. A l'extrem nord del jaciment de Fumanya Sud, s'observen dos rastres paral·lels que suggereixen un comportament gregari. El fet que les icnites hagin quedat fossilitzades com a subimpressions impossibilita una identificació clara de l'anatomia dels animals. A l'aflorament de Pedra Ronyosa s'hi observen els millors exemples d'icnites atribuïdes a sauròpodes. S'hi distingeixen de 7 a 8 rastres individuals, un dels quals té una longitud de 60 metres. El nombre total d'icnites individuals conservades s'eleva fins a 241. Igual que a l'aflorament principal del jaciment de Fumanya Sud, dos dels rastres són paral·lels. En aquest aflorament, algunes icnites conserven 4 depressions que reflecteixen la presència d'ungles, essent el dit interior el més gran. Les mesures aproximades de les icnites de les extremitats posteriors són d'uns 65 cm de llarg, per 40 d'ample. Les icnites de les extremitats anteriors no estan tant ben conservades a l'aflorament principal i tenen unes mesures de 40x55 cm. La morfologia, mida i disposició de les icnites indiquen que van ser deixades per titanosaures. La darrera troballa més important ha estat l'esquelet d'un cocodril.

Observacions:

Degut a l'exposició als agents atmosfèrics, algunes zones de la superfície que conforma el jaciment de Fumanya Sud es troben en fase de degradació.

Història

El jaciment fou descobert cap a l'any 1985 quan van finalitzar les tasques de restauració de l'antiga mina de lignits a cel obert de Carbones de Berga SA. La primera cita del jaciment és de Viladrich el 1986 en una publicació de caire local. El jaciment de Fumanya Sud és possiblement el més extens, 19,000 m², i el més estudiat de tots els jaciments que formen el conjunt Paleontològic de Fumanya i conté un important registre d'icnites atribuïdes a dinosaures sauròpodes. Els darrers estudis van aportant noves dades i s'espera que aviat es pugui obrir el Centre d'Interpretació de Fumanya, així com que pugui obtindre la distinció de Patrimoni Mundial per la UNESCO.

Bibliografia

AAVV (1990). Inventari del Patrimoni Paleontològic de Catalunya (CCAA). Generalitat de Catalunya.

AAVV. L'Erol, monogràfic de Fumanya. AAVV. Los Dinosaurios del Levante Peninsular. BUSQUETS, J.M (1997). "Aspectes de la natura", L'Erol, nº 56, hivern 97.

LE LOEUFF, J i MARTÍNEZ-RIUS, A (1997). "Afloramiento de icnitas de Titanosauridae en la zona de Fumanya (Maastrichtiense, Pirineo oriental): estudio preliminar. Geogaceta, 21.

VILA, Bernat (2004). Els Dinosauris dels Pirineus. Zenobita Edicions.

VILA, Bernat (2005). "Manus-only titanosaurid trackway from Fumanya (Maastrichtian, Pyrenees): further evidence for an underpoint origin". Lethaia, volume 38, Issue 3, september 2009.

VILA, Bernat (2009). "Assessing the nesting strategies of late Cretaceous titanosaurs: 3-D clutch geometry from a new megaloolithid egg site. Lethaia, nº agost 2009.

VILADRICH, Lluís (1986). "Les petjades fòssils del Coll de Fumanya". L'Erol 18, Berga.

